

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

VEČELKOV

pre obdobie 2021-2030

2021 - 2030

OBSAH

1. Úvod.....	3
2. Vízia.....	3
3. Sociálna a ekonomická analýza	3
3.1 Ľudské zdroje.....	4
3.1.1 Demografická situácia obce.....	4
3.1.2 Vzdelávanie, vzdelanosť.....	10
3.2 Kultúra a spoločenský život.....	12
3.3 Ekonomické využitie zdrojov	13
3.3.1 Podnikateľská sféra.....	13
3.3.2 Nezamestnanosť, zamestnanosť.....	15
3.4 Materiálne zdroje	20
3.4.1 Bývanie a bytový fond.....	20
3.4.2 Vybavenie infraštruktúrou	21
3.4.3. Voľné objekty využiteľné pre rozvoj obce	22
3.5 Prírodné zdroje.....	22
3.6 Cestovný ruch	23
4. SWOT analýza.....	24
5. Rozvojová stratégia.....	25
5.1 Ciele a priority	25
5.2 Opatrenia a aktivity.....	25
6. Akčný plán obce	29

1. Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Večelkov je základným programovým a výkonným dokumentom spracovaným na úrovni obce v rámci partnerstva lokálnej samosprávy, podnikateľského sektora a mimovládnych organizácií z územia obce.

Pri jej spracovaní bola použitá metodika navrhnutá Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR s cieľom zjednotiť proces spracovávania PHSR a jeho obsah podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja, spolu s územným plánom, je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PHSR koncepcne, systémovo analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára rámec, ktorého naplnenie bude zárukou, že PHSR bude skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území.

Navrhuje systematickú a funkčnú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja obce zameranú na realizáciu všestranného ekonomického a sociálneho rozvoja:

- čerpá najmä zo znalostí miestnych aktérov a odborníkov, ktorí najlepšie poznajú miestne problémy, potreby a rozvojové možnosti mesta
- umožňuje partnerom spoluúčasť na programovaní a kontrole stratégie ekonomického a sociálneho rozvoja obce
- pomáha zvyšovať všeobecné povedomie o potrebách obce a regiónu

2. Vízia

„Obec vo vidieckom prostredí s tradíciami, s bohatým spoločenským a kultúrnym životom, kde sú obyvatelia vzdelaní, zamestnaní a spokojní so životom ...“

3. Sociálna a ekonomická analýza

Všeobecné úvodné informácie.

Obec Večelkov leží v južnej časti Banskobystrického kraja a okresu Rimavská Sobota uprostred Cerovej vrchoviny na širokom chrbte horného toku Gortvy. Je len niekoľko sto metrov vzdialená od hranice s Maďarskou republikou, južne od okresného mesta Rimavská Sobota.

Obec leží v nadmorskej výške 290 metrov nad morom, kataster obce patrí do teplej klimatickej oblasti s priemernou ročnou teplotou 8-9 stupňov C. Neďaleko obce sa nachádza jazero vhodné na vodné športy a rybolov.

Prevažne odlesnený chotár na pahorkatine často rozčlenenej výmoľmi tvoria podkladové tret'ohorné horniny a pieskovce. V západnej časti je zalesnený roztrúsenými bučinami s dubom a agátinami. Má illimerizované pôdy.

História obce

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1548. Od roku 1549 osadu spomínajú pod názvom Weczeklew. V roku 1845 obec navštívil aj maďarský básnik Sándor Petőfi. Okolité lesy sú skvelým miestom na výlety.

3.1 Ľudské zdroje

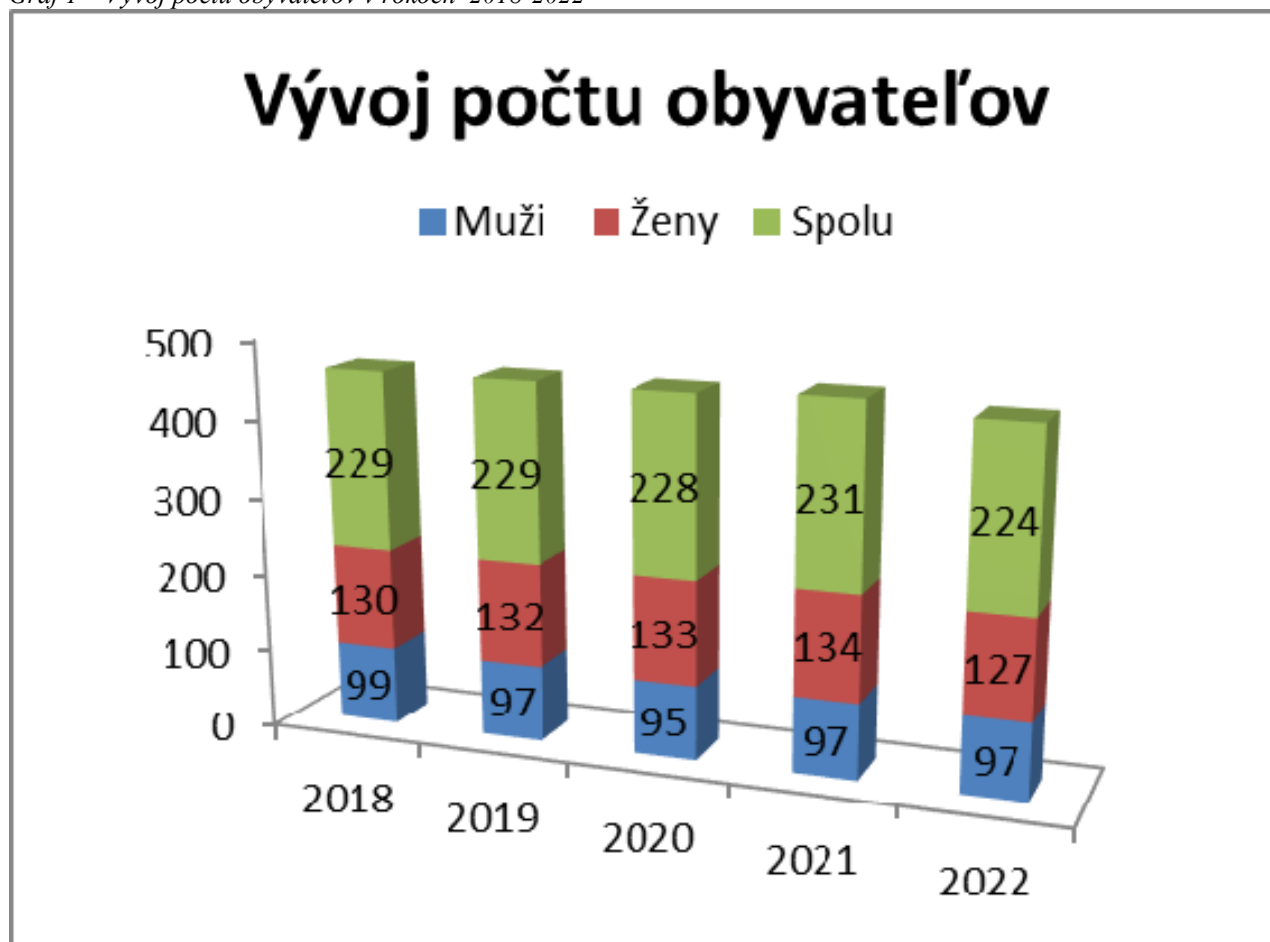
3.1.1 Demografická situácia obce

Obec Večelkov má 255 obyvateľov. Oproti negatívnym trendom v regióne a celkovo na Slovensku, je počet obyvateľov stabilný, dokonca má rastúcu tendenciu, čo vyplýva z pomerne dobrých kondícií postavenia obce v jej blízkom regióne, ako aj dobrá občianska vybavenosť v porovnaní s okolitými obcami.

Tabuľka 1 - Základné demografické ukazovatele

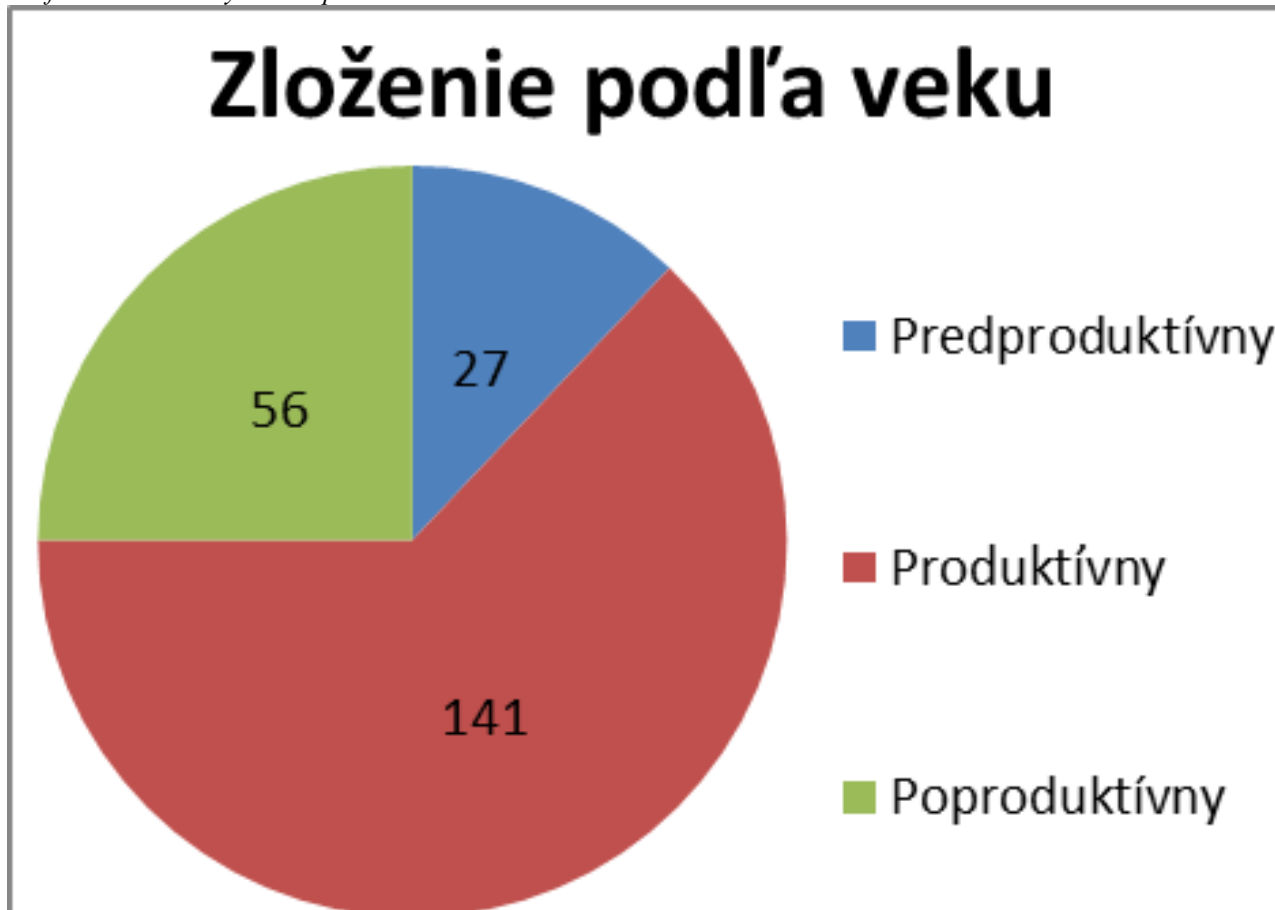
		Predproduktívne		Produktívne		Poproduktívne		SPOLU
		Absol.	%	Absol.	%	Absol.	%	Absol.
2022	Ženy	16	59,26%	72	51,06%	39	69,64%	127
	Muži	11	40,74%	69	48,94%	17	30,36%	97
	Spolu	27	100,00%	141	100,00%	56	100,00%	224
2021	Ženy	15	60,00%	78	53,79%	41	67,21%	134
	Muži	10	40,00%	67	46,21%	20	32,79%	97
	Spolu	25	100,00%	145	100,00%	61	100,00%	231
2020	Ženy	17	60,71%	75	57,69%	41	68,33%	133
	Muži	11	39,29%	65	50,00%	19	31,67%	95
	Spolu	28	100,00%	130	100,00%	60	100,00%	228
2019	Ženy	18	64,29%	73	51,77%	41	68,33%	132
	Muži	10	35,71%	68	48,23%	19	31,67%	97
	Spolu	28	100,00%	141	100,00%	60	100,00%	229
2018	Ženy	18	60,00%	74	51,39%	38	69,09%	130
	Muži	12	40,00%	70	48,61%	17	30,91%	99
	Spolu	30	100,00%	144	100,00%	55	100,00%	229

Graf 1 – Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2018-2022

Z údajov vyplýva, že v obci žije viac mužov ako žien a tento trend má dlhodobý stabilný charakter, ktorý treba brať do úvahy hlavne v plánovaní mechanizmov na zníženie nezamestnanosti, sociálnej inklúzie a vytvárania nových pracovných miest v obci. Pracovné príležitosti – aj vzhľadom na požiadavky Európskej únie v projektoch na rovnosť šancí a príležitostí pre mužov a ženy – je treba vytvárať tak isto pre ženy ako aj mužov a bola pri tom zohľadnená aj rodová rovnosť – indikátor projektov financovaných zo štrukturálnych fondov. Tento fakt bude treba zohľadniť hlavne pri projektoch, ktoré realizujú dlhodobé aktivity so zapojením rôznorodých cieľových skupín.

Graf 2 – Zloženie obyvateľov podľa veku

Faktor, ktorý je menej pozitívny ako stabilný počet obyvateľov je index starnutia (pomer poproduktívneho a predproduktívneho obyvateľstva). Ten sa v roku 2022 pohyboval na úrovni 204%, čo je hodnota horšia ako v Banskobystrickom kraji (103,34%). Pritom v roku 2018 bola hodnota indexu starnutia 141% nad úrovňou 100%. Tieto fakty hovoria o znižujúcej sa tendencii počtu mladých obyvateľov a následnom miernom znižovaní počtu obyvateľstva obce, čo z dlhodobého hľadiska môže znamenať dopyt na zvyšovanie atraktivity obce pre mladých (vytváranie pracovných miest a iné benefity) a ich rodiny, aby zostali žiť v obci, alebo sa prisťahovali do obce.

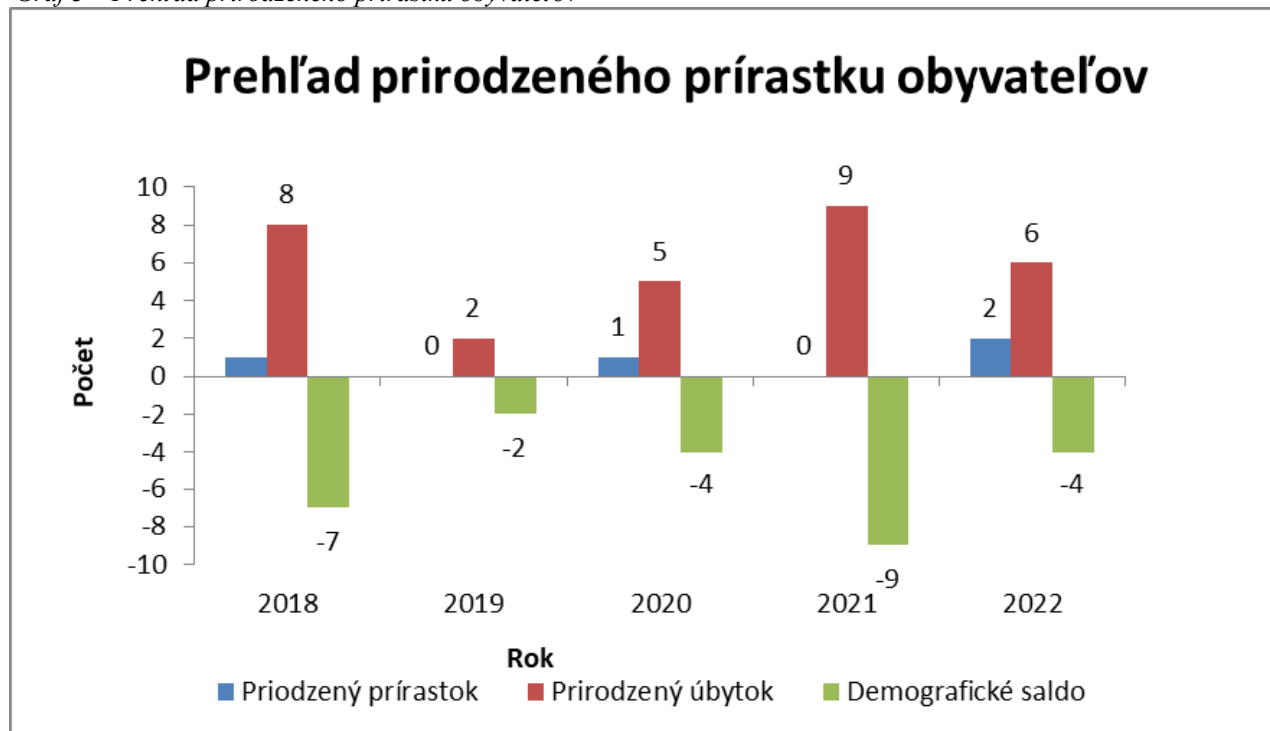
Tabuľka 2 – Prirodzený prírastok obyvateľstva obce

ROK	2018	2019	2020	2021	2022
Prirodzený prírastok	1	0	1	0	2
Prirodzený úbytok	8	2	5	9	6
Demografické saldo	-7	-2	-4	-9	-4

*Demografické saldo = prírastok – úbytok

Hodnoty prirodzeného prírastku ukazujú v posledných rokoch nerovnomernú tendenciu v roku 2022 so zväšnou tendenciou. Poukazuje na nízky záujem mladých ľudí ostať pracovať a žiť ďalej v obci. Ak nízka tendencia prírastku bude pokračovať v horizonte nasledujúcich rokov hrozí obci prestarnutie tak, ako je to v iných obciach okresu. Zastaviť negatívny trend bude výzvou pre komunitu obce v horizonte najbližších rokov.

Graf 3 – Prehľad prirodzeného prírastku obyvateľov

Tabuľka 3 – Migračné saldo obyvateľstva obce

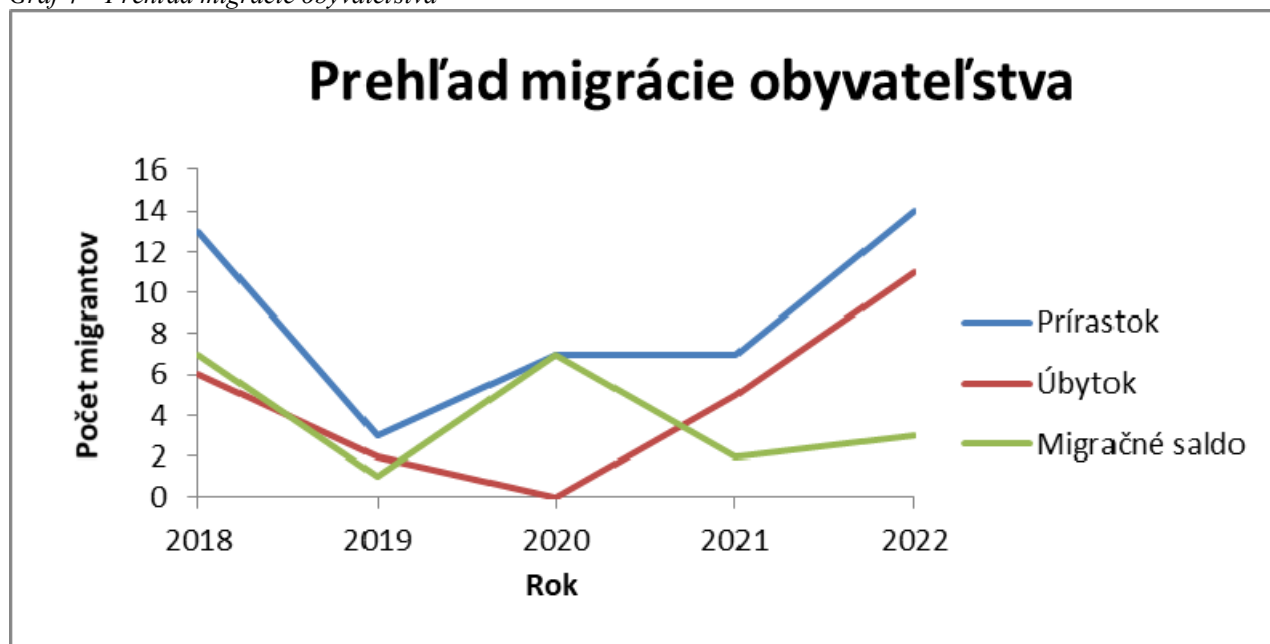
ROK	2018	2019	2020	2021	2022
Prírastok	13	3	7	7	14
Úbytok	6	2	0	5	11
Migračné saldo	7	1	7	2	3

* Migračné saldo = prírastok - úbytok

Migrácia obyvateľstva je z globálneho hľadiska mierne pozitívna, čo preukazuje relatívne nízku atraktivitu obce v jej blízkom regióne. Hoci má obec dobré kondície v porovnaní s obcami v okrese, pri analýze vekovej štruktúry obyvateľstva a prirodzeného prírastku obyvateľstva je jasné, že občania prichádzajúci do obce nebudú schopní pokryť straty spôsobené odsťahovaním sa mladého obyvateľstva a prirodzeného úbytku obyvateľov.

Odsťahovanie je typické najmä pre mladšiu a vzdelanejšiu skupinu obyvateľov do regionálnych centier, najmä do Rimavskej Soboty, ale aj do vzdialenejších miest podobne ako aj v iných obciach regiónu, čo znižuje konkurencieschopnosť obce. Dôvodom odsťahovania sa je v prevažnej miere vysoká nezamestnanosť a sociálna neistota, ktorá panuje v celom regióne. V tejto oblasti sa vyžaduje intervencia štátu, nakoľko problematiku nedostatku príležitostí obec sama nedokáže vyriešiť.

Graf 4 – Prehľad migrácie obyvateľstva

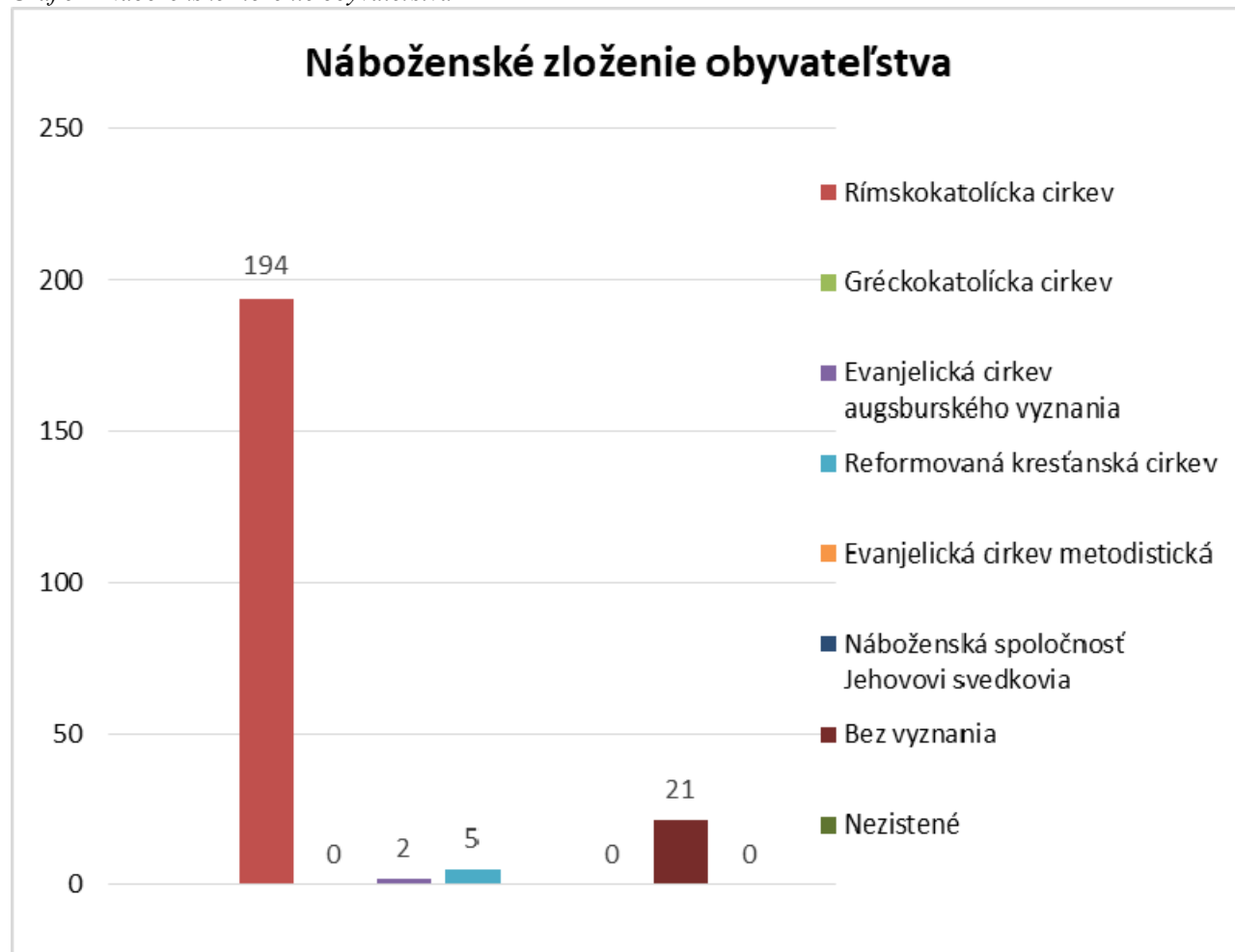

Tabuľka 4 – Náboženské zloženie obyvateľstva obce

Náboženské vyznanie	Absol.	%
Rímskokatolícka cirkev	194	87,39%
Gréckokatolícka cirkev	0	0,00%
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	0,90%
Reformovaná kresťanská cirkev	5	2,25%
Evanjelická cirkev metodistická	0	0,00%
Cirkev československá husitská	0	0,00%
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,00%
Ostatné	0	0,00%
Bez vyznania	21	9,46%
Nezistené	0	0,00%
Spolu	222	100,00%

Náboženská štruktúra obyvateľstva neprešla v poslednom období žiadnymi výraznými zmenami, prevláda Rímskokatolícke náboženstvo. Spolunažívanie náboženských skupín je úplne bezproblémové, v súlade s celospoločenským trendom, náboženstvo nehrá významnú úlohu pri každodennom spolužití občanov. Možno konštatovať, že zmena sa neočakáva ani v dlhodobom časovom horizonte 7 – 10 rokov a dlhšie.

Graf 5 – Náboženské zloženie obyvateľstva

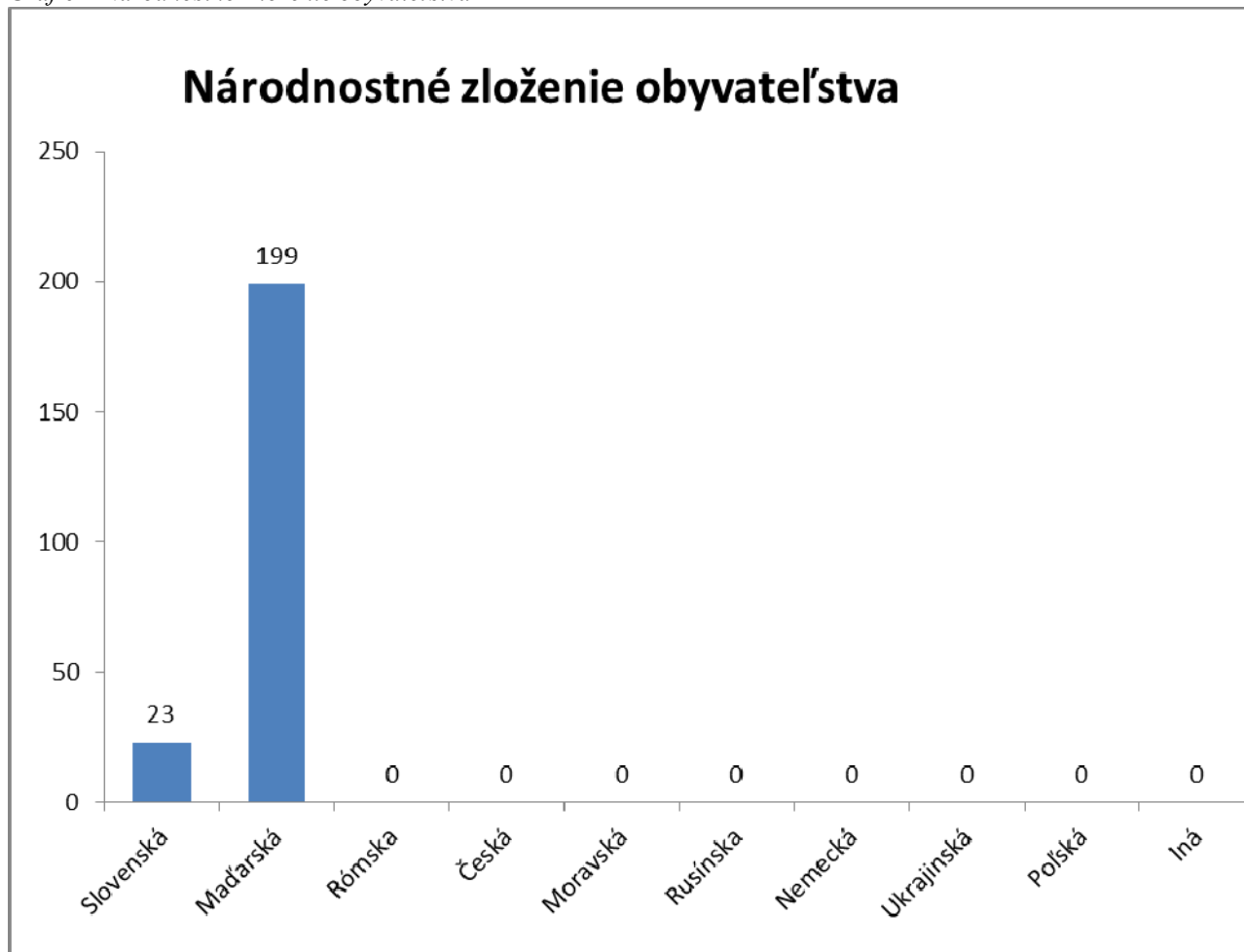

Tabuľka 5 – Národnostné zloženie obyvateľstva obce

Počet obyv.	Národnosť									
	Slovenská	Maďarská	Rómska	Česká	Moravská	Rusínska	Nemecká	Ukrajinská	Poľská	Iná
222	23	199	0	0	0	0	0	0	0	0
Absol.	23	199	0	0	0	0	0	0	0	0
%	10,36%	89,64%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Ako je to pre okolité obce typické, prevažná časť obyvateľstva je maďarskej národnosti. Oproti ostatným obciam okresu Rimavská Sobota, Večelkov nemá na základe oficiálnych údajov Rómsku komunitu, čo sa však vzhľadom na ceny nehnuteľností v obci môže v blízkej budúcnosti zmeniť. Homogénosť národnostného zloženia predurčuje bezproblémové spolunažívanie s príslušníkmi málo početných národností zastúpených v obci.

Graf 6 – Národnostné zloženie obyvateľstva

3.1.2 Vzdelávanie, vzdelanosť

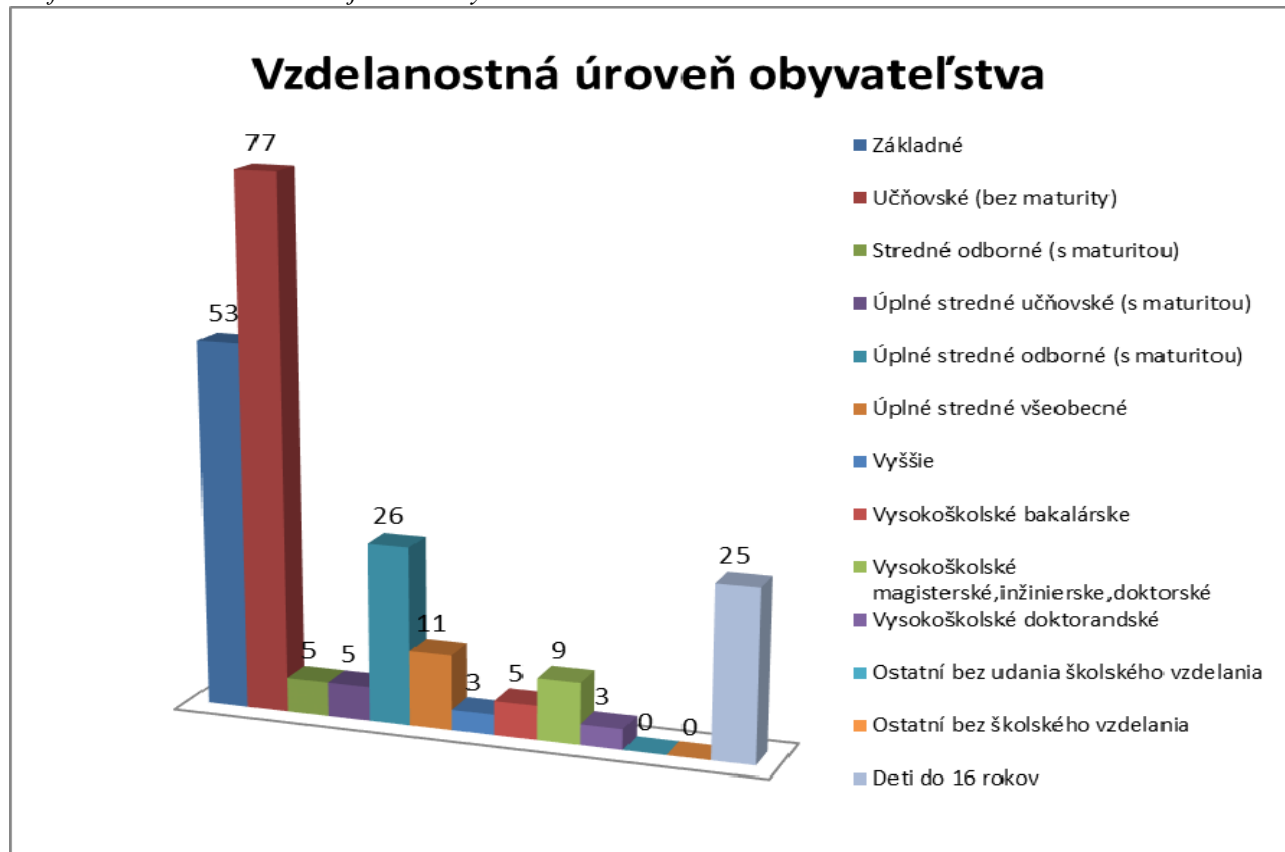
Vzdelanostná úroveň obyvateľov obce je priemerná v porovnaní s mnohými okolitými obcami a jej štruktúra je skôr slabou stránkou obce, keď dosahuje hodnoty nižšie, ako sú na úrovni kraja, resp. SR. Ak berieme do úvahy len dospelé obyvateľstvo (bez detí do 16 rokov), 23,87% obyvateľov má základné vzdelanie (priemer v Banskobystrickom kraji je okolo 10%), 34,68% má učňovské vzdelanie bez maturity, pozitívnym ukazovateľom je pomer obyvateľov s maturitou, ktoré dosahuje hodnotu 22,51%, čo je ale pod krajským priemerom – 44%. 7,65% obyvateľstva má vysokoškolské vzdelanie, čo je pod krajským priemerom (9%) a je to výrazne nižší pomer ako v niektorých okolitých obciach.

Vzdelanostná štruktúra nie je celkovo v súlade s požiadavkami trhu práce, najmä čo sa týka starších obyvateľov. Chýba systém celoživotného vzdelávania a vzdelávania prispôbeného požiadavkám trhu práce, čo by zvýšilo konkurencieschopnosť a flexibilitu občanov umiestniť sa na trhu práce dlhodobo.

Tabuľka 6 – Vzdelanostná úroveň obyvateľstva

Najvyšší ukončený stupeň školského vzdelania	Absol.	%
Základné	53	23,87%
Učňovské (bez maturity)	77	34,68%
Stredné odborné (s maturitou)	5	2,25%
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	5	2,25%
Úplné stredné odborné (s maturitou)	26	11,71%
Úplné stredné všeobecné	11	4,95%
Vyššie	3	1,35%
Vysokoškolské bakalárske	5	2,25%
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	9	4,05%
Vysokoškolské doktorandské	3	1,35%
Ostatní bez udania školského vzdelania	0	0,00%
Ostatní bez školského vzdelania	0	0,00%
Deti do 16 rokov	25	11,26%
Spolu	222	100,00%

Graf 7 – Štruktúra vzdelanostnej úrovne obyvateľstva

Čo sa týka infraštruktúry vzdelávania, obec neprevádzkuje ani materskú škôlku ani základnú školu.

Ďalšie vzdelávanie detí a mládeže je zabezpečená v okolitých obciach Nová Bašta a Gemerský Jablonec a dostupných regionálnych centrách so strednými školami (Rimavská Sobota, Filákov, Lučenec). Hromadná doprava do týchto centier je zabezpečená autobusovou dopravou, nakoľko železničná doprava v obci absentuje.

Výrazne sťaženú situáciu z hľadiska vyhovujúceho vzdelania má dospelé obyvateľstvo, ktoré má zväčša základné, učňovské prípadne stredné odborné vzdelanie s maturitou, čo je v súlade s bývalými potrebami poľnohospodárskeho regiónu. Vysokoškolské vzdelanie má 7,58% obyvateľstva obce. Po krachu poľnohospodárstva sa však nižšie vzdelanie stalo málo konkurencieschopné, sťažujúc tak konkurencie schopnosť obyvateľstva na trhu práce. Priamo v obci nie sú možnosti pre celoživotné vzdelávanie vytvorené, v okolitých mestách sú tieto možnosti vytvorené čiastočne. Nezamestnaní obyvatelia využívajú zväčša rôzne vzdelávacie kurzy ponúkané úradmi práce o ktoré je nízky záujem.

3.2 Kultúra a spoločenský život

Spoločenský život, najmä čo sa týka kultúry je vzhľadom na veľkosť obce pomerne dobrý. Obyvatelia, najmä mladšia generácia už neprejavujú taký vysoký záujem o rozvoj kultúry a tradícií obce a regiónu ako to bolo v minulosti. K tomuto trendu ďalej prispieva aj postupná generačná výmena a s tým spojený nový životný štýl obyvateľov.

V obci sú občania menej aktívni, neprejavujú záujem a veci verejné. Kultúrne aktivity v obci zabezpečuje miestna samospráva z vlastných zdrojov a zdrojov od sponzorov podujatí. Ide hlavne o tradičnú oslavu maďarskej revolúcie v roku 1848, pri buste Sándora Petőfiho v obci.

Spoločenské organizácie, ktoré sa v obci nachádzajú:

Spoločenské organizácie a občianske združenia v obci absentujú. Tretí sektor je nerozvinutý, v obci nepracuje ani jedno občianske združenie. Chýbajú komunitné a rozvojové aktivity, ako aj komunitné centrum obce, ktoré by podobné aktivity mohlo združovať a zastrešovať. Celkovo tento stav prispieva k nízkemu potenciálu využitia externých rozvojových zdrojov (Štrukturálne fondy, štátne dotácie, nadácie a granty).

Spoločenské a kultúrne aktivity, festivaly, ktoré sú v obci pravidelne organizované:

Názov aktivity	Dátum organizovania
Spomienka na 15.marca 1848/49	15.marca
Deň detí	Máj - Jún
Deň dôchodcov	Október
Mikulášsky večierok	December

Obec je k rozvoju spoločenského a kultúrneho života vybavená dobre, má dostupný kultúrny dom, v dobrom technickom stave, bude si však vyžadovať rekonštrukciu, aby spĺňala štandardy súčasných požiadaviek a noriem na stavby podobného charakteru. Ďalej je dostupné futbalové ihrisko, ktoré využívané sporadicky, najmä mladšími obyvateľmi.

3.3 Ekonomické využitie zdrojov

3.3.1 Podnikateľská sféra

Vzhľadom na počet obyvateľov je podnikateľské prostredie málo rozvinuté, keď v obci funguje 7 podnikateľských subjektov. Ich štruktúra je zameraná najmä na výrobu, služby a poľnohospodárstvo. Nakoľko ide o typickú poľnohospodársku obec, pád poľnohospodárstva v regióne spôsobil také veľké problémy, ako v iných lokalitách, kde bolo poľnohospodárstvo hlavným zamestnávateľom občanov.

Počet podnikateľských subjektov v posledných rokoch zostal stabilný, avšak nedokáže bez vonkajšej pomoci vytvárať nové pracovné miesta.

Tabuľka 7 – Vývoj počtu podnikateľských subjektov v obci

Rok	Počet podnikateľských subjektov v obci	Z toho ziskových
2022	10	8
2021	10	8
2020	10	8
2019	10	8
2018	11	9

Tabuľka 8 – Prehľad počtu subjektov pôsobiacich v obci a počtu ich zamestnancov

	Počet subjektov	Počet zamestnancov
Primárna sféra		
Poľnohospodárstvo	0	0
SHR	2	0
Tehelňa	0	0
Strojárstvo	0	0
Elektrotechnika	0	0
Textilný priemysel	0	0
Obuvnícky priemysel	0	0
Spolu primárna sféra	2	0
Sekundárna sféra		

Pila	0	0
Pekáreň	0	0
Stavebná firma	1	1
Klmpiar	0	0
Krajčírstvo	0	0
Stolárstvo	0	0
Zámočníctvo	0	0
Tesár	0	0
Aranžérstvo	0	0
Spolu sekundárna sféra	1	1
Terciárna sféra	0	0
Služby poľnohospodárstvu	0	0
Služby cestovného ruchu	0	0
Rozličný tovar	0	0
Drogéria	0	0
Priemyselný tovar	0	0
Mäso	0	0
Obuv	0	0
Textil	0	0
Nábytok	0	0
Reštaurácia	0	0
Hostinec	0	0
Kaderníctvo	0	0
Kozmetika	0	0
Oprava	0	0
Bazár	0	0
Stavebniny	0	0
Zberňa šatstva	0	0
Veľkosklad	0	0
Predaj plynu	0	0
Plynoservis	0	0
Iné	0	0
Spolu terciárna sféra	0	0
Spolu všetky sféry	3	1

Primárna sféra:

V sektore poľnohospodárstva vykonávajú činnosť ešte 2 podnikateľské subjekty - SHR, ktoré trvale nezamestnávajú žiadneho občana.

Klasické plodiny, ktoré boli v obci pestované strácajú svoju konkurencieschopnosť na globálnom trhu. Životné prostredie a tradícia poľnohospodárstva v rodinách vytvára vhodné predpoklady pre špecializovanú výrobu (napr. bioprodukty, energetické rastliny, netradičné plodiny a pod.). Je potrebná modernizácia poľnohospodárstva avšak v spojení s jeho reštrukturalizáciou.

V obci pracuje najviac občanov v sektore služieb, celkom 3 osoby.

Sekundárna sféra

Je v obci zastúpená stavebnou firmou s jedným zamestnancom.

Terciárna sféra

Terciárna sféra nie je zastúpená žiadnym subjektom.

Čo sa týka výhľadov do budúcnosti, obec a jeho okolitý región majú predpoklady na tvorbu nových pracovných miest v niekoľkých oblastiach:

- cestovný ruch, najmä v spojení s agroturistikou
- znovu oživenie poľnohospodárstva, najmä tradičných plodín, bioproduktov, energetických rastlín a biomasy
- výroba miestnych tradičných výrobkov, najmä v prepojení na cestovný ruch
- služby obyvateľom
- sociálna sféra

Bariéry, ktoré zabraňujú rozvoju podnikateľských aktivít:

- geografická izolovanosť obce od regionálnych centier rozvoja a hlavného ťahu východ - juh
- nedostatočná infraštruktúra – absencia vhodných objektov, kanalizácie, miestnych komunikácií
- nízka kúpyschopnosť obyvateľstva, slabý trh
- nedostatok štátnych intervencií a rozvojových impulzov
- nízka úroveň podnikateľského ducha občanov
- odchod vzdelaných občanov a mládeže do vyspelejších regiónov

3.3.2 Nezamestnanosť, zamestnanosť

3.3.2.1 Nezamestnanosť

Tabuľka 9 – Vývoj a štruktúra nezamestnanosti (k 31.12. príslušného roka)

Rok	Obyv.	EO spolu	Obyvatel ia, ženy	EN** ženy	EN muži	EN	Miera nemiestnosti v obci
2022	224			5	2	7	3,13
2021	231			7	3	10	4,33
2020	228			9	7	16	7,02
2019	229			9	2	11	4,80
2018	229			9	3	12	5,24

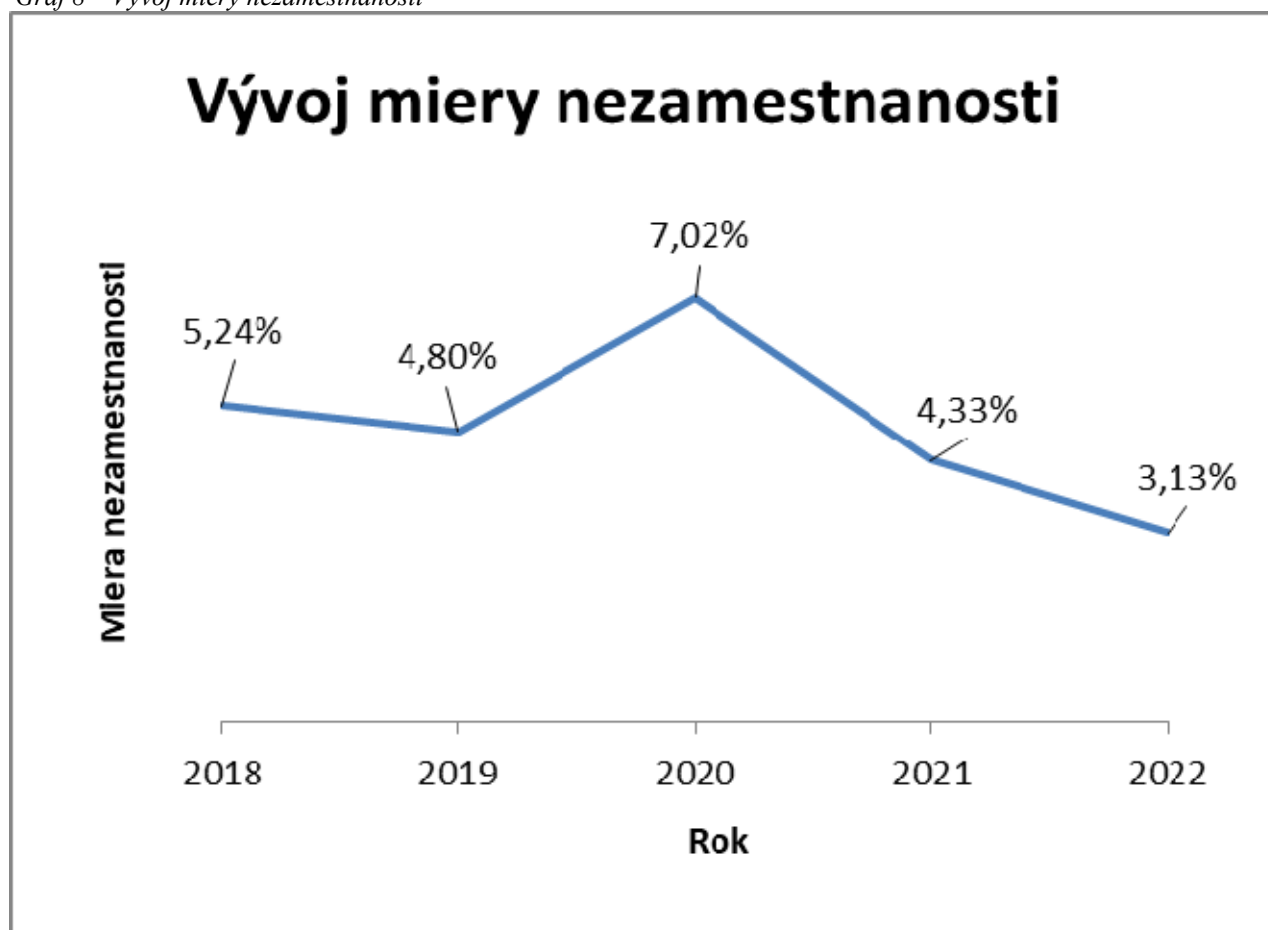
Miera nezamestnanosti sa už dlhodobo pohybuje v rozmedzí 3 – 5,24%, v roku 2022 sa dostala na úroveň 3,13%, čo je pod priemerom v okrese. Je to pozitívny jav v súlade s kondíciami obce.

Obyvatelia zväčša pracujú v mieste bydliska a v okolitých obciach, v regionálnych centrách (Lučenec, Filákov, Rimavská Sobota), ale aj v zahraničí. Ide najmä o prácu v sektore poľnohospodárstva, stavebníctva a ľahkého priemyslu.

Keďže sa v posledných rokoch hospodárska situácia v regióne výrazne nezmenila, nevznikli nové pracovné miesta, miera nezamestnanosti zostáva významným problémom. Je typická dlhodobá nezamestnanosť, spolu s negatívnymi sprievodnými javmi ako apatia občanov, stratené pracovné návyky a motivácia pracovať, znížená životná úroveň a existenčné problémy.

Negatívne efekty dlhodobej nezamestnanosti v kombinácii so zníženou životnou úrovňou spôsobujú nízku kvalitu a najmä konkurencieschopnosť nezamestnaných občanov na trhu práce. Očakávaný posun investorov zo západného Slovenska smerom na východ môže prispieť k vytváraniu nových pracovných miest v regióne. Avšak bez zavedenia foriem celoživotného vzdelávania a rekvalifikácií nebudú občania schopní zodpovedať požiadavkám moderných zamestnávateľov. Výrazným problémom je geografická izolovanosť obce a regiónu, čo sťažuje každodenné cestovanie za prácou do regionálnych centier. Takže aj v prípade úspešného prilákania investícií do týchto miest sa miestni obyvatelia buď rozhodnú necestovať, alebo sa z obce odsťahujú. Ďalším problémom je apatia a nízka motivácia nezamestnaných, sprevádzaná nízkou mobilitou a informovanosťou týchto občanov. V tejto oblasti je potrebná účinná intervencia štátu nakoľko fenomén dlhodobej nezamestnanosti obec vlastnými silami nedokáže vyriešiť.

Graf 8 – Vývoj miery nezamestnanosti

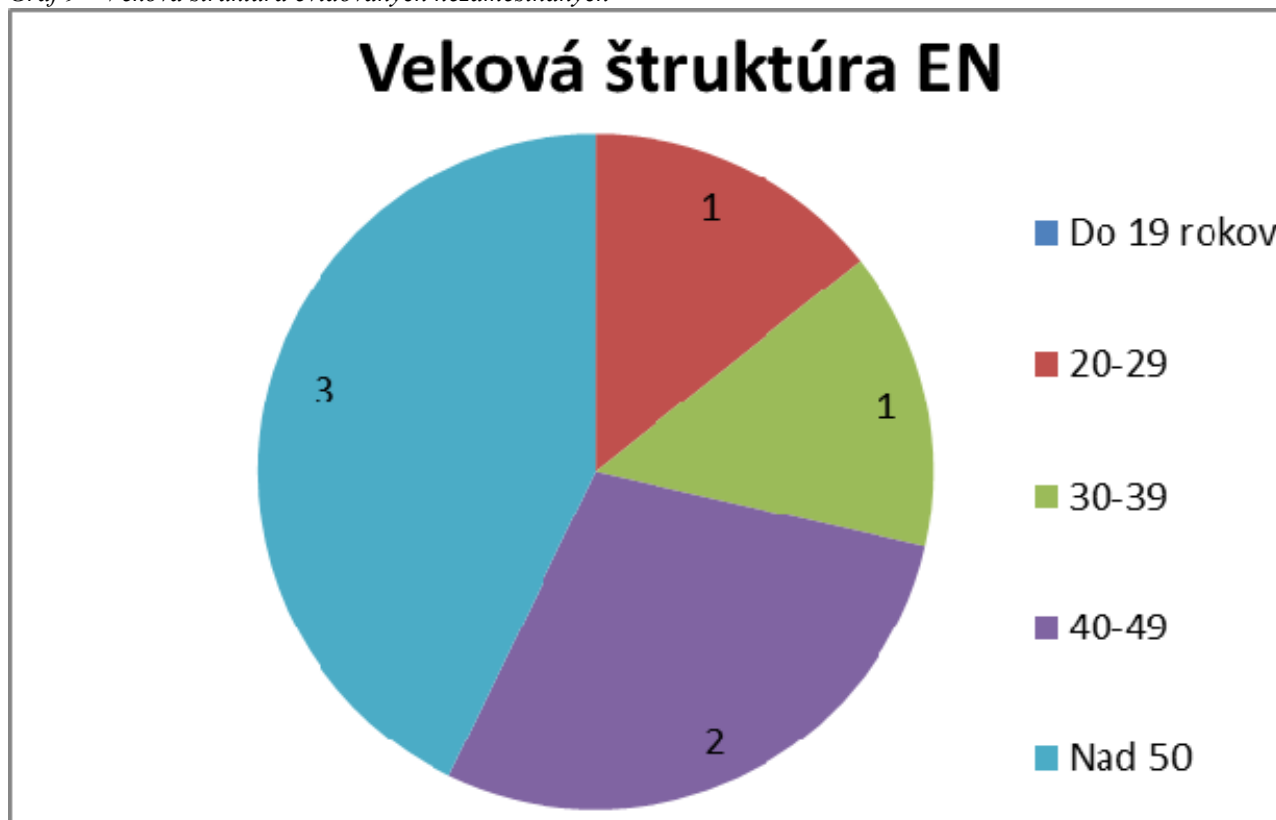
Tabuľka 10 – Veková štruktúra nezamestnaných obyvateľov

Vekové rozpätie	Evidovaných celkom	Podiel
do 19 rokov	0	0,00%
od 20-29 rokov	1	14,29%
od 30-39 rokov	1	14,29%
od 40-49 rokov	2	28,57%
50 a viac	3	42,86%
Spolu	7	100,00%

Najväčšiu skupinu nezamestnaných občanov tvorí veková kategória nad 50 rokov, u ktorej sa najviac preukazuje zmena štruktúry hospodárstva a úpadok poľnohospodárskej produkcie. Je to zároveň skupina, ktorá má najväčšie problémy pri zaradení sa na trh práce. Je potrebné vykonať aktívne opatrenia na podporu zvýšenia konkurencieschopnosti ľudských zdrojov na trhu práce. Druhou najväčšou skupinou nezamestnaných sú občania s vekovým rozpätím 40 – 49 rokov.

Jednou z alternatív riešenia dlhodobej nezamestnanosti by mohol byť model zamestnávania ľudí v drobných obecných službách za pomoci podporných mechanizmov úradu práce. Druhou možnosťou je zamestnávanie občanov v rámci projektov financovaných EÚ a to hlavne z ESF.

Graf 9 – Veková štruktúra evidovaných nezamestnaných

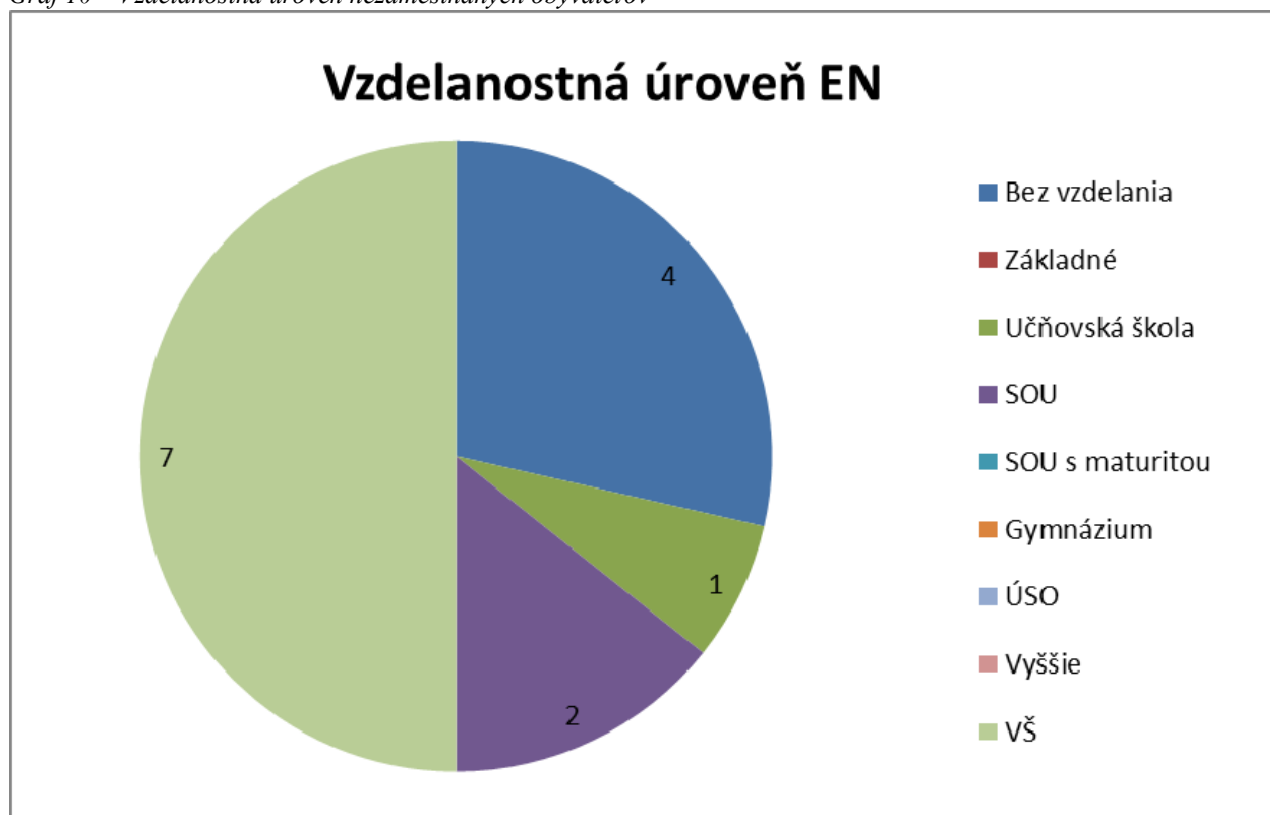

Tabuľka 11 – Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných obyvateľov

Stupeň vzdelania	Evidovaných	%
Bez vzdelania	0	0,00%
Základné	4	57,14%
Učňovská škola	0	0,00%
SOU	1	14,29%
SOU s maturitou	2	28,57%
Gymnázium	0	0,00%
ÚSO	0	0,00%
Vyššie	0	0,00%
VŠ	0	0,00%
Spolu	7	100,00%

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných ukazuje najväčší podiel medzi obyvateľmi s nižšou vzdelanostnou úrovňou, čo je následok úpadku poľnohospodárstva a sezónnych prác. Bude potrebné zvýšiť vzdelanostnú úroveň tejto skupiny obyvateľov, tak, aby ich schopnosti zodpovedali aktuálnym požiadavkám trhu práce a mohli získať zamestnanie.

Graf 10 – Vzdelanostná úroveň nezamestnaných obyvateľov

3.3.2.2 Zamestnanosť, trh práce

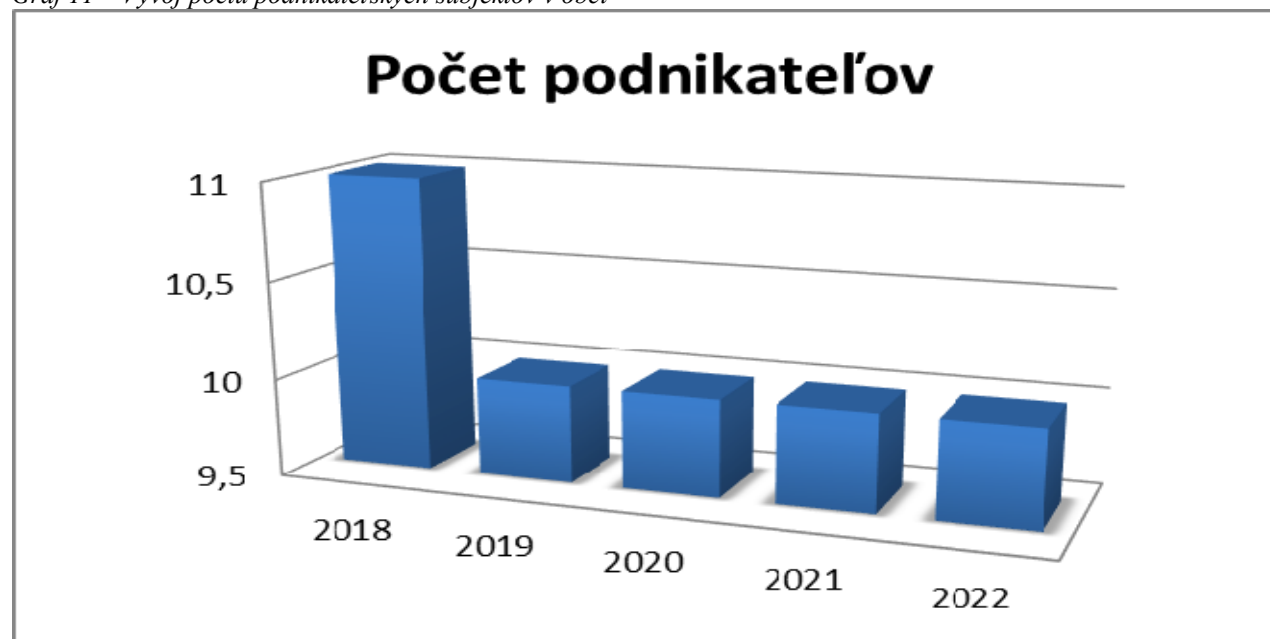
Tabuľka 12 – Odvetvia hospodárstva v ktorých obyvatelia obce pracujú

Odvetvie hospodárstva	Spolu	Z toho v obci
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	6	2
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	0	0
Ťažba nerastných surovín	0	0
Priemyselná výroba	15	0
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	3	2
Stavebníctvo	11	0
Veľkoobchod a maloobchod	0	0
Hotely a reštaurácie	4	0
Doprava, skladovanie a spoje	3	0
Peňažníctvo a poisťovníctvo	1	0
Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné služby	0	0
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	6	5
Školstvo	2	0
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	8	0
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	9	4
EA bez udania odvetví	13	0
Spolu	81	13

Najväčším zamestnávateľom obyvateľov obce je sektor priemyslu, stavebníctvo a verejná správa. Ďalšími zamestnávateľom je sektor zdravotníctva, sociálna sféra a školstvo. Súkromný sektor však v posledných rokoch stagnuje a nevytvára pracovné miesta, najmä v oblasti poľnohospodárstva a služieb. Silným zamestnávateľom sa stáva v posledných rokoch aj verejná správa. Bez reštrukturalizácie miestneho hospodárstva ako aj silnejšej podpory pre začínajúcich podnikateľov sa táto tendencia pravdepodobne udrží aj naďalej.

Prírodné a materiálne danosti obce sú pritom nanajvýš vhodné pre rozvoj moderného poľnohospodárstva prípadne cestovného ruchu zameraného na agroturistiku, klasickú turistiku a rybolov.

Graf 11 – Vývoj počtu podnikateľských subjektov v obci

3.4 Materiálne zdroje

Čo sa týka materiálnej vybavenosti obcí, najmä infraštruktúrou, je v porovnaní s okolitými, najmä menšími obcami pomerne rozvinutá. Je však často stará, prípadne nedokončená. Veľkým problémom pri rozvoji infraštruktúrneho vybavenia obce je častý jav nevysporiadaných majetkov. Je to brzdiaci element najmä v nadväznosti na využitie štrukturálnych fondov na rozvoj verejnej infraštruktúry.

3.4.1 Bývanie a bytový fond

Tabuľka 13 – Stav bytového fondu

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Spolu	V nich byty spolu
Domov spolu	152	1	153	154
Trvale obývané domy	95	1	96	97
v [%]	99,35%	0,65%	100,00%	
Vlastníctvo b. družstvo	0	0	0	6
Vlastníctvo obec	0	0	0	0
Vlastníctvo FO	151	1	152	152
Vlastníctvo PO	1	0	1	1
Vlastníctvo ostatné	0	0	0	0
Neobývané	57	0	57	57
Priemerný vek domu	54	1	55	55

Bytový fond obce je trvalo obývaný na 100%. V súlade s trendom odchodu mladej generácie a starnutím obyvateľstva očakávame zníženie tohto podielu. Voľné domy sú využiteľné pre rozvoj podnikania, najmä cestovného ruchu.

Tabuľka 14 – Vek domového fondu

Obdobie	Rodinné domy	Bytové domy	Spolu
Do 1945	20	0	20
1946-1970	85	1	86
1971-1980	25	0	25
1981-1990	12	0	12
1991-2001	7	0	7
2002-2012	2	0	2
2013-2021	1	0	1
Spolu	152	1	153

3.4.2 Vybavenie infraštruktúrou

Dopravná infraštruktúra

Cestná doprava

Obec je koncovou obcou a nachádza sa na ceste, ktorá spája väčšinu obcí mikroregiónu Medveš s regionálnymi centrami – Rimavskou Sobotou, Filákovom a Lučencom.

Stále cestné hraničné prechody sa najbližšie nachádzajú v Tachtách a Šiatorskej Bukovinke. Hraničný prechod Tachty-Cered výrazne zjednodušil prístup do regionálnych centier v Maďarskej republike, ako je Salgótarján, Miskovec a Eger.

Miestne komunikácie sú asfaltové, s dobrým pokrytím celej obce. Ich kvalita je však premenlivá, keďže obec nemá dostatok zdrojov na úplnú rekonštrukciu, len na základnú údržbu. Problematické sú cesty a tak aj dostupnosť centier najmä v zimných mesiacoch.

Železničná doprava

V katastri obce neprechádza železničná trať, najbližšie napojenie na železniciu je možné na stanici v Hajnáčke a Jesenskom, ktorým prechádza trať Zvolen – Košice.

Základná a environmentálna infraštruktúra

Plyn

Obec je plynofikovaná v dĺžke 3200 metrov. Využitie plynu sa však v dôsledku výrazného zvýšenia cien veľmi znížilo, občania znova prechádzajú na tuhé (neobnoviteľné) palivo, čo zvyšuje zaťaženie prírodného prostredia.

Pitná voda

Večelkov nemá vybudovaný vlastný vodovod. Je to teda nevýhoda, najmä pri možnosti rozvoja podnikania a cestovného ruchu.

Kanalizácia a ČOV

V obci nie je dostupná kanalizácia, ani ČOV. Tento nedostatok je limitujúcim faktorom ďalšieho hospodárskeho i sociálneho rozvoja obce a bude ho v nasledujúcom období riešiť z fondov EÚ.

Odpadové hospodárstvo

V obci momentálne funguje separovaný zber TKO.

Komunikačná infraštruktúra

V obci sú dostupné všetky siete mobilných operátorov. Internet je takisto v obci dostupný. Obcou neprechádzajú regionálne trasy TI.

Momentálne v obci neexistuje verejný prístupový bod k internetu.

Spoločenská infraštruktúra (infraštruktúra voľného času)

Pre rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít je obci dostupný kultúrny dom a futbalové ihrisko. Kultúrny dom nie je v dobrom technickému stave a je málo využívaný. Pre spoločenské aktivity slúžia aj verejné priestranstvá obce, ktoré sú však už horšom technickom stave s potrebou ich obnovy.

3.4.3. Voľné objekty využiteľné pre rozvoj obce

Samotná obec nemá dostupné voľné a nevyužívané objekty. Využiteľné, najmä pre rozvoj cestovného ruchu sú však vyššie spomínané prázdne rodinné domy, vyhovujúce (po príslušnej rekonštrukcii) najmä ako ubytovacie zariadenia v oblasti vidieckeho turizmu. Tieto domy sú v rukách ich súkromných vlastníkov.

3.5 Prírodné zdroje

Využitie pôdy

Spolu	Poľnohospodárska pôda v ha				Nepoľnohospodárska pôda				
	Orná pôda	Trvalé kultúry	TTP	Spolu	Lesná , Pozemky	Vodná plocha	Zastavaná pôda	Ostatná pôda	Spolu
533,1	133	7,6	221	361,6	131,5	20	19	1	171,5

Lesy

Celková výmera	Z toho					
	FO	Obch. Spol.	Cirkvi	Spoločenstvá	Družstvá	Obec
8,05	6	0	0	2	0	0,05

Obec sa nachádza v krásnom prírodnom území, ktoré je zároveň súčasťou chránenej krajiny oblasti Cerová vrchovina, obsahujúca zriedkavé a cenné biotopy. Najrozšírenejším lesným spoločenstvom na území chránenej krajiny sú bukové duby. Najväčšie zastúpenie tu má dub zimný spolu s dubom letným a cerom. Pôvodný je aj buk lesný, ktorý sa v súčasnosti uplatňuje s hrabom. Najsuchšie a najteplejšie lokality zaberá borovica lesná. Z chránených rastlín sa vyskytuje najmä poniklec lúčny čierny, kukučka vencová, kosatec nízky, mechovník stromovitý, zlatofúz južný a viaceré druhy kavyľov.

V katastri obce, spolu s obcou Tachty sa nachádza veľká vodná nádrž. Má v sebe značný potenciál rozvoja cestovného ruchu, hlavne v letných mesiacoch.

3.6 Cestovný ruch

Charakteristika obce, ktorá je problematická pri rozvoji priemyslu – geografická izolovanosť, poľnohospodárske tradície sú výraznými výhodami pri potenciálnom rozvoji cestovného ruchu.

Aj keď je CR momentálne len marginálnou časťou miestneho hospodárstva, obec má dobré vlohy na jeho ďalší rozvoj: výborné klimatické podmienky v letnej sezóne, čisté prírodné prostredie s chránenou krajinou oblasťou, nezaťaženosť priemyslom, blízkosť štátnych hraníc, zachovalosť tradícií a zvykov a samozrejme veľká vodná nádrž. Ďalšou atrakciou v obci je socha Sándora Petőfiho. Obec sa nachádza v CHKO Cerová vrchovina.

Prostredie je výnimočne vhodné na rozvoj vidieckej turistiky, pešej a cyklistickej turistiky, v letnej aj zimnej sezóne, rybárčenie aj kúpanie.

Slabinou obce je vybavenie službami a infraštruktúrou cestovného ruchu. V obci sa nenachádza stravovacie zariadenie. Chýbajú ubytovacie kapacity aspoň na štandardnej úrovni. Chýbajú ostatné doplnkové služby na oddych, relaxáciu a trávenie voľného času, absentujú nosné produkty CR, sprievodné podujatia, ako aj komplexný marketing a poskytovanie informácií o možnostiach v regióne. Pre rozvoj pešej aj cyklistickej turistiky je potrebné kvalitné značenie jednotlivých trás.

K rozvoju CR v obci chýba komplexný prístup k problematike na úrovni mikroregiónu. Chýba spoločná stratégia rozvoja CR. Takisto nedostatočný je aj marketing lokality.

4. SWOT analýza

Silné stránky • čisté prostredie obce • dobrá poloha obce • dobrá občianska vybavenosť • biotopy v katastri obce • chránená krajinná oblasť • jazero • dobrá demografická skladba obyvateľstva • odborne vzdelané obyvateľstvo • vhodné danosti pre rozvoj cestovného ruchu	Slabé stránky • v obci nie je rozvojová nezisková organizácia • nie je dokončená základná infraštruktúra • prihraničná oblasť ďaleko od centier • odchod mladej vzdelanej generácie z obce • nedostatok pracovných príležitostí • útlm poľnohospodárstva • úbytok obyvateľov, starnutie obce • nedostatok zdrojov na rozvoj • nedostatok informačných zdrojov • žiadny investor v obci • chýbajú pracovné príležitosti • slabý tretí sektor
Príležitosti • zmena štruktúry poľnohospodárstva • obnova budov • podpora reštrukturalizácie poľnohospodárstva • bio výroby • pestovanie netradičných plodín • energetické rastliny • využitie vodnej nádrže • rozvoj pešej turistiky • miestne výrobky • vyriešiť odpadové hospodárstvo • rozvoj turizmu (pešie trasy) • rozvoj turistických trás a náučných chodníkov s ostatnými obcami • vybudovanie funkčného komunitného centra • zabezpečenie verejného prístupu k internetu • skrášlenie verejných priestorov • posilnenie marketingu obce • organizácia kultúrnych a spoločenských aktivít v obci	Ohrozenia • nedostatok zdrojov na rozvoj obce • zmena legislatívy • regionálne rozdiely • nepochopenie a neprijatie rozvojovej stratégie občanmi • sklamanie z nedostavenia okamžitých výsledkov • pasivita občanov, nevyužitie miestnych zdrojov, spoliehanie sa na externú pomoc • nedostatok grantových zdrojov

5. Rozvojová stratégia

5.1 Ciele a priority

Strategický cieľ – Zníženie miery nezamestnanosti v obci

Priorita 1 – Rozvoj miestneho hospodárstva

Priorita 2 – Rozvoj infraštruktúry

Priorita 3 – Rozvoj životného prostredia

Priorita 4 – Zvýšenie konkurencieschopnosti ľudských zdrojov

5.2 Opatrenia a aktivity

Priorita 1 – Rozvoj miestneho hospodárstva

Opatrenie 1.1 – Podpora rozvoja podnikania v obci

Podopatrenie 1.1.1 – Podpora začínajúcim podnikateľom

- podpora rozvojových projektov zameraných na rozvoj MSP založených na využití miestnych zdrojov
- podpora začínajúcim podnikateľom a mladým podnikateľom
- podpora cezhraničného podnikania
- vytvorenie verejno-privátneho partnerstva s účelom rozvoj podnikania
- rozvoj podnikania založeného na inováciách a moderných technológiách

Podopatrenie 1.1.2 – Rozvoj podnikateľskej infraštruktúry

- rozvoj podnikateľskej infraštruktúry, využitie prázdnych objektov na tento účel

Podopatrenie 1.1.3 – Rozvoj ľudských zdrojov v oblasti podnikania

- motivácia k podnikaniu
- podporné vzdelávanie, zamerané na založenie a rozvoj podnikania

Opatrenie 1.2 – Rozvoj výkonnosti poľnohospodárstva

Podopatrenie 1.2.1 – Zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskej produkcie

- zavedenie produkcie s vyššou pridanou hodnotou, bioprodukcie
- rozvoj produkcie energetických rastlín
- posilnenie miestneho spracovania miestnych surovín

Podopatrenie 1.2.2 – Modernizácia technológií poľnohospodárskych subjektov

- modernizácia technologického vybavenia subjektov

- zavádzanie environmentálnych technológií

Opatrenie 1.3 – Rozvoj cestovného ruchu

Podopatrenie 1.3.1 – Spracovanie stratégie rozvoja cestovného ruchu

- spracovanie stratégie rozvoja CR pre obec
- spracovanie spoločnej stratégie rozvoja CR mikroregiónu

Podopatrenie 1.3.2 – Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu

- rozvoj infraštruktúry oddychu a rekreácie na báze jazera v katastri obce, rozvoj zimných aj letných športov
- vysporiadanie pozemkov v okolí jazera
- zlepšenie prístupnosti jazera
- rozvoj agroturistických zariadení
- rozvoj podpornej infraštruktúry (oddychové zóny, zóny na kúpanie a vodné športy, atď.)
- ochrana, uchovanie a rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, prírodných a iných atraktivít regiónu
- vytýčenie a značenie turistických a cykloturistických trás

Podopatrenie 1.3.3 – Vytvorenie nových produktov CR

- rozvoj sprievodných aktivít na báze miestnych zvykov a kultúry
- vytvoriť originálny a jedinečný imidž produktov CR
- rozvoj atraktívnych produktov v súlade s požiadavkami trhu

Podopatrenie 1.3.4 – Podpora marketingu územia

- vytvorenie vlastného imidžu mikroregiónu
- vydávanie publikácií a informačných materiálov
- zabezpečenie označenia a informačných tabúl
- prezentácia na internete

Priorita 2 – Rozvoj infraštruktúry

Opatrenie 2.1 – Rozvoj environmentálnej infraštruktúry

Podopatrenie 2.1.1 – Výstavba kanalizácie a ČOV

- výstavba splaškovej kanalizácie v obci
- výstavba ČOV v obci
- podpora spoločného postupu príprav a realizácie s okolitými obcami
- výstavba vodovodu

Opatrenie 2.2 – Rozvoj lokálnej infraštruktúry

Podopatrenie 2.2.1 – Rozvoj občianskej infraštruktúry (kultúra, školstvo, verejné priestory)

- modernizácia a rekonštrukcia verejných budov obce
- znižovanie energetickej náročnosti objektov
- podpora polyfunkčného využitia málo využívaných objektov
- úprava verejných priestorov

- rekonštrukcia ciest a chodníkov v obci
- ochrana a rekonštrukcia pamiatok
- zriadenie komunitného centra
- postavenie detského ihriska

Opatrenie 2.3 – Rozvoj komunikačnej infraštruktúry

- rozvoj internetizácie obce
- rozvoj verejných prístupových bodov
- podpora internetizácie a informatizácie verejnej správy

Priorita 3 – Rozvoj životného prostredia

Opatrenie 3.1 – Odstránenie čiernych skládok, posilnenie separovaného zberu odpadu

- odstránenie čiernych skládok, podpora preventívnych opatrení pre zamedzenie tvorby nových
- posilnenie separovaného zberu odpadu
- podpora aktivít zvyšujúcich environmentálnu uvedomelosť občanov

Opatrenie 3.2 – Využitie obnoviteľných zdrojov energie

- realizácia štúdie realizovateľnosti pre využitie obnoviteľných zdrojov energie v obci
- podpora zavedenia takýchto technológií v obci

Opatrenie 3.3 – Rozvoj CHKO Cerová vrchovina

- zriadenie náučných chodníkov
- odstránenie environmentálnych záťaží

Opatrenie 3.4 – Rozvoj environmentálneho vzdelávania

- organizácia spoločenských a kultúrnych podujatí s environmentálnou témou
- posilnenie environmentálneho vzdelávania detí

Priorita 4 - Zvýšenie konkurencieschopnosti ľudských zdrojov

Opatrenie 4.1 – Prispôsobenie vzdelania požiadavkám trhu práce

Podopatrenie 4.1.1 – Zavedenie systému celoživotného vzdelávania

- zvýšiť úroveň vzdelávania
- rozvoj celoživotného vzdelávania
- zabezpečenie vzdelávania a rekvalifikačných kurzov v súlade s požiadavkami trhu práce
- zníženie miery sociálnej neprispôobilosti

Podopatrenie 4.1.2 – Rozvoj informačnej a vedomostnej spoločnosti

- rozvoj počítačovej gramotnosti
- zavedenie moderných metód vzdelávania

Opatrenie 4.2 – Podpora kultúrneho, spoločenského života a sociálnej situácie

Podopatrenie 4.2.1 – Rozvoj tretieho sektora

- založenie rozvojového občianskeho združenia

- posilnenie využívania možností získania finančnej podpory pre rozvojové projekty prostredníctvom práce občianskeho združenie
- rozvoj dobrovoľníctva
- posilnenie účasti občanov na správe vecí verejných v obci
- zapojenie občanov do rozvojových aktivít

Podopatrenie 4.2.2 – Zvýšenie aktivity občanov a posilnenie sociálnej inklúzie

- motivácia nezamestnaných k zamestnaniu/samozamestnaniu
- zavedenie systému poradenstva a informovania pre nezamestnaných
- rozvoj služieb nezamestnaným
- boj proti negatívnym javom dlhodobej nezamestnanosti
- riešenie špecifických problémov obyvateľstva
- podpora komunitných lídrov
- posilnenie komunitných služieb
- zriadenie komunitného centra

Podopatrenie 4.2.3 – Zastavenie starnutia obyvateľstva

- zabezpečiť podporu pre mladé rodiny
- zapojiť mladých ľudí do vecí verejných, motivovať ich k usadeniu sa v obci
- posilniť možnosti zamestnania/samozamestnania sa v regióne

6. Akčný plán obce

Priorita 1 – Rozvoj miestneho hospodárstva				
Opatrenie 1.1 – Podpora rozvoja podnikania v obci				
Podopatrenie 1.1.1 – Podpora začínajúcim podnikateľom				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ podpora rozvojových projektov zameraných na rozvoj MSP založených na využití miestnych zdrojov	12/2030	Podnikatelia, obec.		EÚ
▪ podpora začínajúcim podnikateľom a mladým podnikateľom	12/2030	Podnikatelia, obec.		EÚ
▪ podpora cezhraničného podnikania	12/2030	Obec, MVO		EÚ
▪ vytvorenie verejno-privátneho partnerstva s účelom rozvoj podnikania	12/2030	MVO, podnikatelia, obec.		EÚ
▪ rozvoj podnikania založeného na inováciách a moderných technológiách	12/2030	Podnikatelia.		EÚ, súkromné zdroje
Podopatrenie 1.1.2 – Rozvoj podnikateľskej infraštruktúry				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ rozvoj podnikateľskej infraštruktúry, využitie prázdnych objektov na tento účel	12/2029	Podnikatelia, obec.		EÚ, súkromné zdroje
Podopatrenie 1.1.3 – Rozvoj ľudských zdrojov v oblasti podnikania				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ motivácia k podnikaniu	12/2030	Podnikatelia, obec.		EÚ, súkromné zdroje
▪ podporné vzdelávanie, zamerané na založenie a rozvoj podnikania	12/2030	Podnikatelia, obec.		EÚ, súkromné zdroje
Opatrenie 1.2 – Rozvoj výkonnosti poľnohospodárstva				
Podopatrenie 1.2.1 – Zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskej produkcie				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ zavedenie produkcie s vyššou pridanou hodnotou, bioprodukcie	12/2030	Podnikatelia, obec.		EÚ, súkromné zdroje
▪ rozvoj produkcie energetických rastlín	12/2030	Podnikatelia, obec.		EÚ, súkromné zdroje
▪ posilnenie miestneho spracovania miestnych surovín	12/2030	Podnikatelia, obec.		EÚ, súkromné zdroje
Podopatrenie 1.2.2 – Modernizácia technológií poľnohospodárskych subjektov				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ modernizácia technologického vybavenia subjektov	12/2030	Podnikatelia.		EÚ, Baross Maďarsko
▪ zavádzanie environmentálnych technológií	12/2030	Podnikatelia.		EÚ, Baross Maďarsko.
Opatrenie 1.3 – Rozvoj cestovného ruchu				
Podopatrenie 1.3.1 – Spracovanie stratégie rozvoja cestovného ruchu				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj

▪ spracovanie stratégie rozvoja CR pre obec	12/2030	MVO, podnikatelia, obec.		EÚ,
▪ spracovanie spoločnej stratégie rozvoja CR mikroregiónu	12/2030	MVO, podnikatelia, obec, MR Medveš.		EÚ, súkromné zdroje
Podopatrenie 1.3.2 – Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ rozvoj infraštruktúry oddychu a rekreácie na báze jazera v katastri obce, rozvoj zimných aj letných športov	12/2030	MVO, obec, podnikatelia.		EÚ, súkromné zdroje
▪ vysporiadanie pozemkov v okolí jazera	12/2030	MVO, obec, podnikatelia.		EÚ, súkromné zdroje
▪ zlepšenie prístupnosti jazera	12/2030	MVO, obec, podnikatelia.		EÚ, súkromné zdroje
▪ rozvoj agroturistických zariadení	12/2030	MVO, obec, podnikatelia.		EÚ, súkromné zdroje
▪ rozvoj podpornej infraštruktúry (oddychové zóny, zóny na kúpanie a vodné športy, atď.)	12/2030	MVO, obec, podnikatelia.		EÚ, súkromné zdroje
▪ ochrana, uchovanie a rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, prírodných a iných atraktivít regiónu	12/2030	MVO, obec, podnikatelia.		EÚ, súkromné zdroje
▪ vytýčenie a značenie turistických a cykloturistických trás	12/2030	MVO, obec, podnikatelia.		EÚ, súkromné zdroje
Podopatrenie 1.3.3 – Vytvorenie nových produktov CR				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ rozvoj sprievodných aktivít na báze miestnych zvykov a kultúry	12/2030	MVO, obec, podnikatelia.		EÚ, súkromné zdroje
▪ vytvoriť originálny a jedinečný imidž produktov CR	12/2030	MVO, obec, podnikatelia.		EÚ, súkromné zdroje
▪ rozvoj atraktívnych produktov v súlade s požiadavkami trhu	12/2030	MVO, obec, podnikatelia.		EÚ, súkromné zdroje
Podopatrenie 1.3.4 – Podpora marketingu územia				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ vytvorenie vlastného imidžu mikroregiónu	12/2030	MVO, podnikatelia, obec, MR Medveš.		EÚ, súkromné zdroje
▪ vydávanie publikácií a informačných materiálov	12/2030	MVO, podnikatelia, obec, MR Medveš.		EÚ, súkromné zdroje
▪ zabezpečenie označenia a informačných tabúl	12/2030	MVO, podnikatelia, obec, MR Medveš.		EÚ, súkromné zdroje
▪ prezentácia na internete	12/2030	MVO, podnikatelia, obec, MR Medveš.		EÚ, súkromné zdroje

Priorita 2 – Rozvoj infraštruktúry				
Opatrenie 2.1 – Rozvoj environmentálnej infraštruktúry				
Podopatrenie 2.1.1 – Výstavba kanalizácie a ČOV				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ výstavba splaškovej kanalizácie v obci	12/2030	Obec.		EÚ, Envirofond
▪ výstavba ČOV v obci	12/2030	Obec.		EÚ, Envirofond
▪ podpora spoločného postupu príprav a realizácie s okolitými obcami	12/2030	Obec, podnikatelia, MR Medveš.		EÚ, Envirofond
▪ výstavba vodovodu	12/2030	Obec.		EÚ, Envirofond
Opatrenie 2.2 – Rozvoj lokálnej infraštruktúry				
Podopatrenie 2.2.1 – Rozvoj občianskej infraštruktúry (kultúra, školstvo, verejné priestory)				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ modernizácia a rekonštrukcia verejných budov obce	12/2030	Obec, podnikatelia.		ERDF, POD, MK
▪ znižovanie energetickej náročnosti objektov	12/2030	Obec, podnikatelia.		ERDF
▪ podpora polyfunkčného využitia málo využívaných objektov	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, dotácie, nadácie
▪ úprava verejných priestorov	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, dotácie, nadácie
▪ rekonštrukcia ciest a chodníkov v obci	12/2030	Obec.		EÚ, dotácie, nadácie
▪ ochrana a rekonštrukcia pamiatok	12/2030	Obec.		EÚ, dotácie, nadácie
▪ zriadenie komunitného centra	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, dotácie, nadácie
▪ postavenie detského ihriska	12/2030	Obec, MVO.		Dotácie, nadácie
Opatrenie 2.3 – Rozvoj komunikačnej infraštruktúry				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ rozvoj internetizácie obce	12/2027	Podnikatelia, obec.		Súkromné zdroje
▪ rozvoj verejných prístupových bodov	12/2027	Podnikatelia, obec.		Obec, súkromné zdroje
▪ podpora internetizácie a informatizácie verejnej správy	12/2030	Obec.		EÚ, štátny rozpočet
Priorita 3 – Rozvoj životného prostredia				
Opatrenie 3.1 – Odstránenie čiernych skládok, posilnenie separovaného zberu odpadu				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ odstránenie čiernych skládok, podpora preventívnych opatrení pre zamedzenie tvorby nových	12/2027	Obec.		EÚ, obec
▪ posilnenie separovaného zberu odpadu	12/2027	Obec.		EÚ, obec
▪ podpora aktivít zvyšujúcich environmentálnu uvedomelosť občanov	12/2027	Obec, MVO.		EÚ, obec, dotácie
Opatrenie 3.2 – Využitie obnoviteľných zdrojov energie				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ realizácia štúdie realizovateľnosti pre využitie obnoviteľných zdrojov energie v obci	12/2027	Obec.		EÚ, obec
▪ podpora zavedenia nových technológií v obci	12/2027	Obec, podnikatelia.		EÚ, obec, súkromné zdroje

Opatrenie 3.3 – Rozvoj CHKO Cerová vrchovina				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ zriadenie náučných chodníkov	12/2027	MVO, obec.		EÚ, obec
▪ odstránenie environmentálnych záťaží	12/2027	MVO, obec.		EÚ, obec
Opatrenie 3.4 – Rozvoj environmentálneho vzdelávania				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ organizácia spoločenských a kultúrnych podujatí s environmentálnou témou	12/2027	Obec, škola, materská škôlka, MVO.		EÚ, obec, MŠ, nadácie
▪ posilnenie environmentálneho vzdelávania detí	12/2027	Obec, škola, materská škôlka, MVO.		EÚ, vlastné zdroje, dotácie
Priorita 4 - Zvýšenie konkurencieschopnosti ľudských zdrojov				
Opatrenie 4.1 – Prispôsobenie vzdelania požiadavkám trhu práce				
Podopatrenie 4.1.1 – Zavedenie systému celoživotného vzdelávania				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ zvýšiť úroveň vzdelávania	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec
▪ rozvoj celoživotného vzdelávania	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec
▪ zabezpečenie vzdelávania a rekvalifikačných kurzov v súlade s požiadavkami trhu práce	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec
▪ zníženie miery sociálnej neprispôobilosti	12/2030	Obec.		EÚ, obec
Podopatrenie 4.1.2 – Rozvoj informačnej a vedomostnej spoločnosti				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ rozvoj počítačovej gramotnosti	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec
▪ zavedenie moderných metód vzdelávania	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec
Opatrenie 4.2 – Podpora kultúrneho, spoločenského života a sociálnej situácie				
Podopatrenie 4.2.1 – Rozvoj tretieho sektora				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ založenie rozvojového občianskeho združenia	12/2027	Obec.		vlastné zdroje
▪ posilnenie využívania možností získania finančnej podpory pre rozvojové projekty prostredníctvom práce občianskeho združenia	12/2027	MVO, obec.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
▪ rozvoj dobrovoľníctva	12/2027	MVO, obec.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
▪ posilnenie účasti občanov na správe vecí verejných v obci	12/2027	MVO, obec.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
▪ zapojenie občanov do rozvojových aktivít	12/2027	MVO, obec.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
Podopatrenie 4.2.2 – Zvýšenie aktivity občanov a posilnenie sociálnej inklúzie				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj

▪ motivácia nezamestnaných k zamestnaniu/samozamestnaniu	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
▪ zavedenie systému poradenstva a informovania pre nezamestnaných	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
▪ rozvoj služieb nezamestnaným	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
▪ boj proti negatívnym javom dlhodobej nezamestnanosti	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
▪ riešenie špecifických problémov obyvateľstva	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
▪ podpora komunitných lídrov	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
▪ posilnenie komunitných služieb	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
▪ zriadenie komunitného centra	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
Podopatrenie 4.2.3 – Zastavenie starnutia obyvateľstva				
Aktivita	Časový harmonogram	Zodpovednosť	Finančný plán	Zdroj
▪ zabezpečiť podporu pre mladé rodiny	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
▪ zapojiť mladých ľudí do vecí verejných, motivovať ich k usadeniu sa v obci	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie
▪ posilniť možnosti zamestnania/samozamestnania sa v regióne	12/2030	Obec, MVO.		EÚ, obec, súkromné zdroje, dotácie

1.Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 - Základné demografické ukazovatele	4
Tabuľka 2 – Prirodzený prírastok obyvateľstva obce	6
Tabuľka 3 – Migračné saldo obyvateľstva obce	7
Tabuľka 4 – Náboženské zloženie obyvateľstva obce	8
Tabuľka 5 – Národnostné zloženie obyvateľstva obce	9
Tabuľka 6 – Vzdelanostná úroveň obyvateľstva.....	11
Tabuľka 7 – Vývoj počtu podnikateľských subjektov v obci.....	13
Tabuľka 8 – Prehľad počtu subjektov pôsobiach v obci a počtu ich zamestnancov.....	13
Tabuľka 9 – Vývoj a štruktúra nezamestnanosti (k 31.12. príslušného roka)	15
Tabuľka 10 – Veková štruktúra nezamestnaných obyvateľov	17
Tabuľka 11 – Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných obyvateľov	18
Tabuľka 12 – Odvetvia hospodárstva v ktorých obyvatelia obce pracujú.....	19
Tabuľka 13 – Stav bytového fondu	20
Tabuľka 14 – Vek domového fondu	20

2.Zoznam grafov

Graf 1 – Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2009-2013	5
Graf 2 – Zloženie obyvateľov podľa veku	6
Graf 3 – Prehľad prirodzeného prírastku obyvateľov	7
Graf 4 – Prehľad migrácie obyvateľstva	8
Graf 5 – Náboženské zloženie obyvateľstva	9
Graf 6 – Národnostné zloženie obyvateľstva	10
Graf 7 – Štruktúra vzdelanostnej úrovne obyvateľstva	11
Graf 8 – Vývoj miery nezamestnanosti.....	16
Graf 9 – Veková štruktúra evidovaných nezamestnaných	17
Graf 10 – Vzdelanostná úroveň nezamestnaných obyvateľov	18
Graf 11 – Vývoj počtu podnikateľských subjektov v obci.....	19

Schválené obecným zastupiteľstvom dňa:

04.08.2023